

24 mei 1968

Goedenavond, vrienden.

Aan het begin van deze bijeenkomst moet ik u er dan allereerst weer op wijzen dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Houdt daarmee rekening. In mijn onderwerp wil ik eens met u spreken over enkele

MAGISCHE ASPECTEN VAN DEZE PERIODE

De mens van heden doet mij denken aan een lanterna magica, een toverlantaarn. In zich draagt hij een plaatje, dat hij op de wereld projecteert en meent dat het de werkelijkheid is. En ook anderen denken vaak: dat is echt, of ten minste net echt. Het is mijns inziens ook duidelijk dat in tijden als deze de mens, die onevenwichtig en geprikkeld is, beelden projecteert, die voor anderen nu niet direct aangenaam of aanvaardbaar zijn. Wat dit betreft, is het maar een geluk dat de gedachten van de gewone mensen niet kunnen doden. Want anders zouden er in deze tijd heel wat slachtoffers vallen. Maar ook het niet menselijke milieu wordt door dergelijke uitgestraalde beelden beïnvloed. Kijk maar eens naar de USA en ga na hoe in de verschillende plaatsen is gereageerd op de mars van de armen enzovoorts. Ga dan eens na welke staten het zwaarste door wervelstormen enzovoorts zijn getroffen. U zult zien dat vele plaatsen werden getroffen waar men bijvoorbeeld uit overwegingen van gezagshandhaving (dus niet eens uit louter kwade wil) het de mensen moeilijk heeft gemaakt en zo bepaalde reacties opriep. Hoe vreemd het ook moge klinken, u zult een samenhang aantreffen.

Wanneer een mens op een gegeven ogenblik een bepaalde orde te sterk in de wereld tracht te projecteren, zal hij niet in staat zijn die orde geheel als werkelijkheid tot stand te brengen. Wat men bereikt, is een eenzijdige orde. Alle elementen, die men zich bij het zich voorstellen van die orde niet heeft omvat, worden dan strijdig met de projectie, zodat op dit terrein de eis naar absolute ordening vaak chaos zal brengen. De mens is krachtens zijn wezen innerlijk een evenwichtig wezen, dat dus niet alleen goed kan zijn, maar tevens kwaad in zich moet dragen enzovoorts, enzovoorts. U hebt dit al vaak gehoord. Het resultaat van dit innerlijk proces is wel, dat hij niet in staat is een beeld van een volmaakte wereld te projecteren, zonder daarbij tevens het tegendeel op het een of andere terrein te veroorzaken. Hoe perfecter men dus een bepaalde zaak tracht te stellen in gedachtenkracht of stoffelijke praktijk, hoe minder volmaakt alle nevenverschijnselen zullen worden.

Dit is mijns inziens een magische relatie, die in tijden als de huidige periode een grote rol kan spelen. Ik denk hierbij, om nog een voorbeeld te noemen, aan de reclame, zoals deze door vele maatschappijen op het ogenblik gevoerd wordt. Iedereen kondigt aan dat hij een bepaald product tijdelijk veel goedkoper dan de werkelijke waarde of prijs kan leveren. Het resultaat hiervan zal op den duur worden, dat de zogenaamde werkelijke prijs van elk soortgelijk product in de ogen van de verbruiker vraagwaardig wordt. Het verkoop element was bij dergelijke kortingen in het begin misschien sterk, maar steeds meer ziet men dat dergelijke acties in feite een tegenovergestelde werking hebben. Men koopt nog wel, zolang de aanbieding voordelig lijkt, maar vraagt zich al snel af of het product de als normaal geciteerde prijs nu werkelijk wel waard is. Bij steeds meer mensen immers rijst het denkbeeld, dat een in feite onnodig hoge prijs wordt gevraagd, omdat men in zijn zaak grote winsten wenst te maken of misschien garanties moet dekken. De uiteindelijk steeds sterker wordende reactie zal daarom zijn: wees voorzichtig met kopen, want je krijgt niet werkelijk alles waarvoor je betaalt, maar wordt op een handige wijze in feite bedrogen.

Men kan dit verschijnsel natuurlijk beschouwen uit het oogpunt van psychologie, maar het aspect dat magisch en geestelijk zich in de wereld steeds weer uit, zit er duidelijk kenbaar in. Zo kan iemand zo zeer overtuigd zijn dat hij bepaalde dingen beter kan dan ieder ander, dat het beeld te eenzijdig wordt. Het gevolg is, dat degenen die deze uitstraling opvangen, reageren met een: dan zal hij van de rest wel helemaal niets terecht brengen. Op deze wijze ontstaat dan weer een soort evenwicht, waarvan de gevolgen echter zowel voor de betweter als voor de anderen wel eens minder aanvaardbaar kunnen zijn.

Dit geldt voor de gehele gedachtewereld, waarvan de mens deel uitmaakt. U weet, naar ik meen, dat de gedachten van de gehele mensheid (plus enkele andere factoren) een soort bovenbewustzijn vormen. Juist binnen de gemeenschappelijke gedachtewereld zullen dergelijke projecties van scherpgevormde eenzijdige beelden een zeer sterke invloed hebben. Het gevolg is een suggestieve invloed, welke de gevolgen van dit eenzijdige beeld in het denken van alle anderen teniet tracht te doen en daarmee ook de houding van deze anderen ten aanzien van het geprojecteerde beeld vaak overdreven negatief doet zijn.

Zo zal een mens, die in termen van absoluut gezag, dus dictatuur, denkt, bepaalde aspecten van dit gezag geheel buiten beschouwing laten. Zonder dit kan hij zijn eigen standpunt niet meer voor zichzelf rechtvaardigen. Het resultaat is dat bij steeds meer mensen menige tijd de nadruk komt te liggen op de zogenaamde nevenverschijnselen van die dictatuur. De publieke reactie zal zich juist bezighouden met die aspecten van de gezagsuitoefening, die de dictatuur voor zich pleegt te ontkennen. Indien geen middenweg wordt gevonden, zal er op den duur een botsing van denkbeelden plaatsvinden, welke in de astrale sfeer en het bovenbewustzijn elkander ontmoeten. De uitwerking kan men het beste vergelijken met de ontmoeting van twee tegengesteld geladen wolken aan de hemel. Er komt onweer!

In de politiek zult u deze dingen de komende en zelfs reeds in de lopende periode zeer duidelijk kunnen zien. U zult daarbij mede ontdekken hoezeer ook de natuur en de zogenaamde niet-bezielde voorwerpen deel schijnen te hebben aan de uitbarstingen, die het gevolg zijn van die botsing. In deze dagen kunt u bijvoorbeeld zien, hoe er een botsing is ontstaan in Frankrijk, waar de heer Pompidou zo kundig een beeld van algehele politieke vaderlijkheid verdedigt. In dit denken is medezeggenschap als denkbeeld geheel weggevallen en treedt daarvoor in de plaats een reeks gezamenlijke 'idealen' van meer emotionele aard. Het gevolg hiervan is dat de mensen steeds meer zelf macht wensten, daarvoor steeds met meer kracht en zelfs geweld demonstreerden en nu op bepaalde punten reeds zover zijn gekomen dat zij de macht zelf in handen willen nemen. Let wel: de tegenstelling wordt steeds meer absoluut, men wil steeds minder zeggenschap binnen het kader van de voorstellingen van de Gaulle en zijn regering, maar wenst meer en meer zelfs aan eenieder, ook aan de staat, te decreteren wat juist is en wat niet. Wat in feite neerkomt op een negatieve vorm van hetzelfde paternalisme. U vindt het misschien vreemd, wanneer ik beweer dat reeksen studenten in veroverde theaters enzovoorts, in feite paternalistisch zitten te doen. Maar zij beperken zich niet tot het uitmaken wat zijzelf willen, maar trachten steeds meer ook de gehele sociale orde te bepalen. Het gevolg is een botsing van denkbeelden op onstoffelijk vlak. Deze botsing ziet u op het ogenblik vooral in haar politieke uitwerking.

Men zou echter terecht mogen verwachten dat niet alleen de mensen, maar ook de natuur dergelijke botsingen gaat weerkaatsen. Het gevolg zal een reeks van plotseling en onverwacht optredende verschijnselen zijn als bijvoorbeeld zeer hevige en onverwachte regenval, aardverschuivingen, opeens optredende zeer felle koude, een even plotseling optredende te grote hitte. Rivieren zullen in zeer korte tijd sterk stijgen en waarschijnlijk hun bedding te buiten gaan. Dit zijn verschijnselen, die bij een minder snel optreden en een iets minder grote hevigheid nog binnen het kader van het normale zouden vallen, maar nu, dankzij de botsing van de denkbeelden, dat weinige extra kracht krijgen, waardoor zij te snel ontstaan en voor de mens (juist omdat hij er geen rekening mee houdt) fataal kunnen worden.

Het is duidelijk dat iemand, die in deze tijd binnen de wereld van geest en mensen iets wil bereiken, bovenal voor zich zal moeten streven naar een zo groot mogelijke evenwichtigheid. En zo het moeilijk is innerlijk een volledig evenwicht te verwerven, zal men tenminste ernaar moeten streven enig evenwicht in zijn wereldbeschouwing te vinden. Degene die in het midden een standpunt weet aan te nemen, zal de extremen aan beide zijden kunnen overzien en begrijpen. Men zal dan beter beseffen wat de mogelijkheden zijn en wat er zich feitelijk afspeelt. Dit kan van groot belang zijn, daar de reactie van de mens op omstandigheden en ontwikkelingen trager wordt, naarmate hij zijn wereld eenzijdiger beziet. In een wereld die aan sterke veranderingen onderhevig is, zoals in deze dagen, zal men als mens juist zeer snel op alle veranderingen moeten kunnen reageren, wil men nog iets bereiken. Deze reactie moet niet alleen materieel bestaan, maar ook geestelijk aanwezig zijn. Zie daarbij uzelf steeds als deel van de gehele wereld en meen niet dat u een uitzondering maakt op welk terrein dan ook.

Wanneer u weet dat aardgas de aanleiding is geworden tot vele explosies, zult u er goed aan doen zelf voorzichtig te zijn. Een klein gaslek kan immers zeer grote gevolgen hebben. Zowel aardgas uit de leiding als aardgas en soortgelijke gasvormen in flessen waren in de laatste tijd aanleiding tot vele grotere explosies en vele puinhopen. U weet dus wat de gevaren zijn. Hebt u aardgas, dan zult u er dus goed aan doen meer dan normaal te controleren en voorzorgen te treffen tegen gaslekken en daarmee tegen het gevaar van eventuele explosies. Menigeen zal denken: mij kan zo iets niet overkomen. Zo is toch het nemen van extra voorzorgen op dit terrein in de ogen van allen logisch. Men kan dit magische vertalen en zeggen: Ik weet dat ik leef in een wereld, waarin de mensheid niet stabiel is. Ik weet dat ik leef in een periode, waarin wrevel en vaak zeer onredelijk verzet aan alle kanten opeens op kan rijzen. Er zullen dus ook geestelijke krachten van velerlei soort zich als invloed op mij laten gelden, dus moet ik voorzichtig zijn. Indien ik rekening houd met het feit, dat via het bovenbewustzijn en mijn omgeving mijn redelijkheid kan worden aangetast, kan ik voorzichtig zijn en daarmee menige ongewenste situatie voorkomen.

Je kunt echter ook in omgekeerde richting gaan denken en je afvragen, of hierin voor de mens geen bijzondere mogelijkheden liggen voor het scheppen van geestelijke of onstoffelijke invloeden. Een onevenwichtige mensheid of deel daarvan kan vergeleken worden met een zogenaamde zwevende steen. U weet wel, een vaak grote steen, die op een enkel punt balancerende met de wind heen en weer wiegt, zonder ooit te vallen. Een op zich niet grote, maar stabiele druk van langere duur in een bepaalde richting heeft echter ten gevolge, dat een dergelijke steen onverweigerlijk valt. Door op de juiste wijze te duwen, kan men zelfs bepalen in welke richting de steen zal vallen. Magisch gesteld zal men dan ook mogen stellen: ik kan in een onevenwichtige wereld vaak meer dan normaal bereiken, indien ik de onevenwichtigheid juist constateer en met een in wezen geringe, doch lang volgehouden en gelijkmatige druk de zwevende instabiliteit der massa een richting geef. Dit kan men in hoofdzaak langs geestelijke weg tot stand brengen. Alleen met persoonlijke actie of een enkel denkbeeld zal men er niet in slagen enige invloed uit te oefenen. Probeer je echter bijvoorbeeld via eigen denken een gestage invloed uit te oefenen, dan kun je met betrekkelijk kleine, maar dus langdurige inspanningen haast onvoorstelbaar grote gevolgen veroorzaken. Bedenk echter dat het geen kinderspel is, zodat de concentratie, de gerichtheid, wekenlang achtereen soms zal moeten worden vastgehouden. Ik leg nu dit alles even vast in enkele regels.

Naarmate ik in de wereld een grotere onevenwichtigheid kan waarnemen, is het zekerder, dat ik door een gestaag pogen mijnerzijds een zeer grote, soms zelfs alles beslissende invloed mijnerzijds zal kunnen uitoefenen.

Daar mijn krachten als geest en mens beperkt zijn, zal ik nimmer grotere gebeurtenissen onmiddellijk kunnen veroorzaken. Hiertoe ontbreken mij de noodzakelijke krachten. Bij een onevenwichtige structuur rond mij kan ik echter door (gestaag en langere tijd) kracht in dezelfde richting te blijven uitoefenen, veranderingen bereiken, die tot het begerde einddoel voeren.

In deze tijd betekent een uitoefenen van geestelijke kracht vooral een zich blijvend herinneren van het doel, dat men zich geestelijk heeft gesteld. Men zal deze geestelijke krachten zo veel mogelijk regelmatig moeten uitstralen. Hiertoe is het goed ook in de stof en in eigen leven alle maatregelen te nemen, die het doel, dat ik wil bereiken, schijnen te ondersteunen en mij te onthouden van alle daarmee niet te verbinden of zelfs strijdige bestrevingen en handelingen. Wat al een klein receptje is, waarmee u, indien u het juist toepast, in deze dagen heel wat tot stand kunt brengen. Maar dit geldt altijd weer voor een gemeenschap. En in deze tijd heb je niet alleen met grotere groepen te maken. Als mens heb je maar al te vaak vooral te maken met de onevenwichtigheden van enkele personen.

In vele gevallen zal men zich bovendien in toestanden moeten bewegen, waarin men als mens of geest niet direct een weg kan vinden. Er zijn zelfs denkbeelden in de wereld rond je, waarvan je werkelijk niet onmiddellijk weet, wat je er nu wel mee aan zou moeten, terwijl rond je opvattingen rijzen, die zodanig vreemd zijn aan alles, wat je zelf denkt en juist acht, dat je daarmee niet zo middellijk raad weet. Met grotere middelen zullen wij dan weinig kunnen bereiken. Wij kunnen ook hier natuurlijk trachten magisch te werken en het tot een krachtmeting laten komen tussen onze eigen persoon en de geest of de mens, die wij willen beïnvloeden. Maar in de meeste gevallen zal dit weinig kunnen uithalen; wij zijn immers zelf onder de heersende invloeden in deze tijd, vooral wanneer het persoonlijke relaties betreft, weinig stabiel. In uw relaties met uw medemensen bv. kunt u uiterlijk wel sereen zijn, maar innerlijk zult u toch steeds velerlei vragen hebben, tegenstellingen zien. U zult in vele gevallen zelf niet goed weten, of u zich nu los wilt maken van uw bekenden en omgeving, of, voortgaande op hetgeen reeds was, daarmee juist iets bijzonder hechts op zou willen bouwen. Denkbeelden van dien aard wisselen elkander voortdurend af, stemmingen veranderen van dag tot dag zelfs.

Wil men hier toch een mogelijkheid vinden tot meer magisch werken, dan zal men dus de voor omschreven methode niet kunnen volgen, maar zal men meer moeten uitgaan van de geestelijke harmonieën en eventueel hun stoffelijke uitdrukking, zoals die hier reeds eerder voor u werden uiteengezet. Wanneer ik een mens ontmoet en die wil beïnvloeden en in deze mens, ongeacht alle verdere tegenstellingen, een enkel punt ontmoet, waarmee ik eerlijk en werkelijk harmonisch kan zijn, kan ik, door mij te richten op deze harmonische mogelijkheid en wel met het geheel van mijn kracht en denken, een sfeer scheppen, waardoor tussen mij en die ander tijdelijk de tegenstellingen worden opgeheven. En tijdens het bestaan en de dan optredende (zij het beperkte) harmonie, zal het mogelijk zijn die besluiten te nemen, die ook bij een weer ontstaan van onevenwichtigheid en strijdigheden tussen u en die ander, kunnen dienen voor een voldoende eensgezind verder werken en streven. Deze waarden vormen dan een werkbasis, waardoor magisch zowel als stoffelijk, ook tijdens disharmonische verhoudingen, een voortwerken mogelijk blijft.

In dit verband moet ik toch nog even terugkomen op de hier reeds zo vaak besproken kosmische tendenzen. Er is op het ogenblik gelukkig een pauze gekomen in de al te zeer de hartstochten aansprekende invloeden. De rede speelt een wat grotere rol. Ofschoon ook nu voor velen de consequenties van hetgeen zij zijn en doen, wat meer en scherper tot uiting zullen komen dan men wel aangenaam zal vinden. Men kan dit geheel in de bekende termen ongeveer omschrijven als een blauwe invloed, waarin enkele witte tendenzen optreden. Deze invloed zal zo dadelijk voorbij zijn en rode invloeden zullen het gedrag van de mensen weer meer en meer gaan bepalen. Maar wanneer ik magisch wil werken, hoef ik daarmee geen rekening te houden. Het is voldoende uit te gaan van de sfeer, die op het ogenblik bestaat. Deze sfeer is deels emotioneel op dit ogenblik, maar omvat zeer vele verstandelijke elementen. Dit betekent dat gedachten meer te zeggen hebben dan impulsieve daden.

Zolang denkbeelden in mijn milieu supreme heersen of tenminste de overhand hebben, zal ik magisch alleen goed kunnen werken middels daden, die op de gedachte en de redelijkheid gebaseerd zijn. Ontdek ik dat mijn omgeving hoofdzakelijk door gevoelsargumenten wordt beïnvloed en reageert volgens gevoelens, zonder dat deze ook maar beredeneerd worden, dan zal men gedachtenkracht moeten gebruiken die gebaseerd is op de in omloop zijnde

gevoelens. Zelf zal men zo redelijk mogelijk moeten handelen en zijn gerichtheid eveneens redelijk moeten bepalen. De uiting zal echter plaats moeten vinden in overeenstemming met de heersende gevoelens.

Een periode waarin dit noodzakelijk wordt, zal weer snel genoeg aanbreken. Want u moet vooral niet denken, dat u voor dit jaar wat emoties en onredelijkheid betreft, het voornaamste al gehad hebt. Met de koude is het bijna het geval, maar voor de rest: de lange hete zomer mag dan ook koel beginnen, maar de temperamenten krijgen een steeds hogere temperatuur, vooral wanneer het gaat om haat. Liefde speelt niet zo sterk een rol. Ruzies zullen een veel grotere rol spelen dan genegenheden in de komende tijd. Magisch kan men alleen werken, door hiermede harmonisch te zijn en vanuit zichzelf het tegendeel van de heersende tendens bewust uit te stralen, waar dit mogelijk is.

Ik zal nu trachten een antwoord te geven op de vraag wat men als eenling moet doen, wanneer men ontdekt dagelijks in een bepaalde sfeer te leven.

Onthoudt: Een argument, verstandelijk gegeven, zal zelden of nooit voldoende indruk kunnen maken op een gevoelsmens. Een verstandelijke benadering zal drift eerder versterken dan kalmeren. Wanneer er een tendens is waarin de emotie op de voorgrond komt, zal men magisch kunnen werken door emoties bewust te wekken, die in overeenstemming schijnen te zijn met hetgeen reeds in de omgeving bestaat, maar die gelijktijdig middels eigen denken een afwijkende inhoud verkrijgen, welke strookt met het doel dat men nastreeft. Het is moeilijk dit eenvoudiger en concreter te stellen. Ik zal echter trachten het voornaamste in eenvoudige regels te vatten, die als uitgangspunt kunnen dienen voor eenieder, die het voorgaande in de praktijk wil brengen.

Waar het gaat om bestaande denkwijzen zal men slechts uit kunnen gaan van eigen denken en zal men daarbij ook voor zich zo redelijk en omschreven mogelijk eerst eigen denken moeten erkennen. Bij uiting zal een dergelijke voorstelling, die dan door de heersende krachten van bovenbewustzijn in allen, en vaak zelfs ook geestelijke en kosmische krachten die werken, het snelste en ook het grootste resultaat mogelijk maken. Dit geldt dus niet alleen voor menselijke en materiële contacten, maar zal ook een rol spelen bij inwerkingen via de sferen en vanuit de sferen.

Ten tweede geldt: wanneer ik een doel heb en dit verstandelijk ken en omschrijf, terwijl mijn omgeving, zoals blijkt wanneer ik haar gade sla, zeer sterk emotioneel reageert, zal ik zelfs een emotie moeten zoeken, die voor mij aansluit bij het gestelde doel en hetgeen ik in eigen wezen en wereld als juist erken. Ik zal deze emotie nu als doel, als gerichtheid, mijn redelijk beeld weer moeten geven. Langs deze weg is het (via de emotionele uiting) mogelijk, zowel geestelijk, astrale als meer materiële krachten in beweging te brengen en daarmee dan ook resultaten van vaak grotere betekenis kunnen bereiken. Let wel, deze regels gelden voornamelijk voor het kleine werk. De eerste regels die ik u gaf, gelden voornamelijk daar, waar men grotere groepen wil trachten te beïnvloeden of de houding van grotere groepen wil veranderen ten aanzien van eigen Ik.

Bij het beschouwen van de magische mogelijkheden in deze tijd treffen wij toch nog een derde waarde aan, de krachten van de natuur. Ik zal u niet gaan vertellen hoe u snel mooi en warm weer kunt krijgen. Indien te veel mensen dit zouden weten, zouden er maar epidemieën uit gaan breken als gevolg van een te snelle wisseling van temperaturen, vochtgehalte in de lucht en dergelijken. Wel wil ik proberen u duidelijk te maken wat er met die natuur aan de hand is.

Je kunt het nog het beste als volgt voorstellen: elementalen zijn bewuste kernen, die in een bepaald deel van de natuur bestaan. Wij onderscheiden dezen qua aard door het te groeperen volgens de oude vier elementen. De mens moet wel beseffen, dat men elementalen niet geheel als persoonlijkheden kan behandelen. Zij zijn vaak wel de voertuigen van een soms zelfs groot geestelijk bewustzijn, zoals onder meer bij bepaalde luchtelementalen, maar in andere gevallen zijn het maar zeer beperkte bewustzijnskernen met een vaste, maar zeer geringe

reeks van reactiemogelijkheden, zoals wij bijvoorbeeld vaak onder de aardgeesten aantreffen. Deze bewustzijnskernen hebben echter een eigenschap waarop wij kunnen rekenen: zij reageren vanuit hun eigen geardeheid op de gedachtensfeer - mede de emoties omvattende, daar dezen wel degelijk deel uitmaken van de uitstraling van de mensen.

Wanneer de natuur van slag blijkt te zijn, zou men zich als mens eens moeten afvragen welke redenen daarvoor zouden kunnen bestaan. Daartoe zal men zich allereerst moeten realiseren welke elementen bij het geheel het sterkste betrokken zijn. Bijvoorbeeld permanente onevenwichtigheid geuit vanuit het zogenaamde element lucht, met daarnaast onregelmatige, maar heftige uitingen van het element water. Wil je daaraan iets doen, hoe beperkt ook, dan zal men in de eerste plaats uit moeten gaan van de waarden, waardoor deze elementen tot rust kunnen komen. Besef daarbij dat de oude elementen alleen een eigen proces, een soort van kringloop kennen. Elementalen kunnen niet bestaan in deze elementen, wanneer die kringloop onderbroken zou worden.

Wanneer bijvoorbeeld de mensen op aarde zover zouden komen, dat zij alle stromingen van lucht in hun atmosfeer zouden kunnen beheersen, zouden binnen het element lucht geen elementalen meer kunnen bestaan, daar er geen mogelijkheid meer bestaat tot het uiten van en tot stand brengen van een bewustzijnskern middels de afwijkende bewegingen van luchtstromen. Daar echter een dergelijke beheersing nog niet bestaat, zal men ongeveer als volgt mogen redeneren: storm zal op mij inwerken in overeenstemming met mijn reactie op de storm. Het klinkt vreemd. Maar is u wel eens opgevallen dat maar heel weinig mensen die onweer mooi vinden, dit bewonderen en daartoe zelfs tijdens een onweer vaak in de open lucht zijn, ooit door de bliksem worden getroffen of zelfs maar geschaad? Het blijken vooral mensen die bang zijn voor het onweer, mensen die weg willen vluchten daarvoor of zich daarvoor menen te verschuilen, die ernstig worden getroffen. Degenen die in verhouding de ergste schade ondervinden van een storm, zijn in vele gevallen juist de mensen, die daarvoor bang zijn of zich over het optreden daaraan ergeren enzovoorts. Met andere woorden, de nadelige gevolgen van natuurverschijnselen treffen vooral degenen, die met deze verschijnselen disharmonisch zijn.

Vanuit dit standpunt zult u elementalen en natuurkrachten moeten benaderen. Men kan niet voorkomen als mens of geest, dat elementalen regeren in overeenstemming met de onevenwichtigheid van de mensen. In Nederland betekent dit trage en koele wisselingen van weder, stormen en zelfs orkanen, die weinig of geen fatale gevolgen hebben. In andere landen betekent het bestaan van dergelijke omstandigheden echter reeds snel het optreden van bijvoorbeeld wervelstormen, die grote schade veroorzaken. Neemt men mijn premisse aan, dan blijkt dat het verdere verloop geheel logisch is: daar, waar de mensen het meest onbeheerst en disharmonisch reageren, natuurverschijnselen het hevigst blijken op te treden en tevens de meeste schade aan blijken te richten. Dit kunt u in uw eigen dagbladen steeds weer constateren.

Ik kan dan een relatie veronderstellen tussen mens of geest en de oude elementen, die ik in enkele regels kan vastleggen: daar ik te maken heb met elementen en een optreden daarvan dat voor mijzelf onaangenaam of zelfs gevaarlijk lijkt te zijn, zal ik mij niet mogen terugtrekken zonder meer, maar zal ik moeten trachten toch nog een waardering voor het verschijnsel te vinden. Naarmate mijn waardering voor het verschijnsel groter en eerlijker wordt, zal ik met het element in kwestie meer harmonisch worden. Het zal mij dan als harmonische waarde aanvaarden en mij opnemen in zichzelf, mij niet achtervolgende en schadelijke, zoals het anderen doet. Hierdoor vindt men een grotere veiligheid zover dit eigen persoon en bezittingen in onmiddellijke omgeving van het ik betreft.

Dit klinkt misschien als een heel vreemde stelling, maar toch is het waar. U kunt het van de zomer (zelfs aan zee) steeds weer zien. Mensen die de zee uitdagen (en dus niet ermee harmonisch zijn), krijgen moeilijkheden, zelfs wanneer zij niet te ver zwemmen. Stromingen schijnen zich verraderlijk van hen meester te maken. Mensen die bang zijn voor de golven en pootjebaden, zijn eveneens niet harmonisch. Het zijn juist deze mensen, die door onverwachte

hoge rollers nat worden gespat en soms zelfs door plotselinge hoge golven hun houvast aan de bodem verliezen. De schade blijft meestal wel beperkt tot een nat pak, omdat de omgeving eerder blij is met de zee, maar men kan dit verschijnsel toch naar ik meen in uw eigen omgeving steeds weer constateren, wanneer men er maar oog voor heeft. En als u mij niet gelooft, ga zelf eens kijken.

Bij zeilers zien wij een soortgelijke werking. Wanneer zij bang worden voor de wind of zich ergeren over het wegvallen van de wind, blijken zij meer last te hebben dan anderen van het optreden van boen (?) dan anderen. Wij zien vaak dat mensen die alleen maar van de wind genieten, zelfs bij stormachtig weer kennelijk risico's kunnen nemen die anderen reeds lang een omgeslagen boot zouden hebben bezorgd. Het lijkt wel of de elementen juist op de gevaarlijke ogenblikken door een zekere geleidelijkheid rekening houden met de mogelijkheden van de zeiler, maar zodra zo iemand bang of bezorgd gaat worden, blijkt het met de onverwacht grote mogelijkheden afgelopen te zijn. Zelfs bij brand zien wij soortgelijke verschijnselen. Een mens, die niet bang is, kan over het algemeen zichzelf temidden van een ernstige brand nog redden, terwijl degenen die bang zijn, geen uitweg meer kunnen vinden. Men meent misschien dat dit alleen maar een kwestie is van bestaande mogelijkheden. Maar wanneer u het zou kunnen volgen, zou u zien dat juist degenen die bang zijn, gekweld worden door het opeens opschieten van felle grote vlammen in hun omgeving. Wanneer zij vluchten, valt net voor hen een verteerde balk neer. Terwijl degene die niet bang is, het gevaarlijke punt nog juist kan passeren voor de balk valt. Dergelijke schijnbare toevalligheden, staan in zo grote relatie tot de persoonlijke reactie van de mensen, dat een aannemen dat dit werkelijk alleen maar toeval is en niet meer dan dat, mijns inziens niet gerechtvaardigd is.

Zelfs daar, waar een aanvaarden van de toestand optreedt, blijken de mogelijkheden opeens veel beter te worden. Mijnwerkers die bij een instorting hun lot konden aanvaarden, overleefden op haast ondenkbare wijze een lang verblijf in afzondering, terwijl mensen die last hadden van paniek, haat, verzet tegen het gebeurde, zich niet slechts uitputten, maar door secundaire ongemakken als het indringen van water in hun schuilplaats etcetera getroffen werden. Mijnwerkers weten dit, geloven hieraan, ook al spreken zij daarover niet graag. U kunt dus overal een soort relatie vaststellen tussen de houding van de mens en het optreden van de elementen - lees maar: elementalen.

Onthoudt dit in deze tijd. Vooral vanaf zeg rond 12 juni tot rond begin oktober zal de reactie van de elementen (of beter de reactie van de elementalen in de elementen) op de uitstraling van de mens bijzonder scherp zijn. Probeer daarom uzelf steeds harmonisch te midden van de elementen te bewegen. Wanneer u een ander wilt helpen, doe dit dan met een aanvaarding van het element, tracht zelfs enige vreugde te ervaren over de mogelijkheid tot helpen, die het element u zo biedt. U zult ontdekken dat u veel meer kunt presteren dan normaal lijkt, door onverwachte meevallers. Misschien is dit geen echte magie. Velen zullen dit alles als humbug beschouwen, terwijl anderen het eerder zien als een psychologische beïnvloeding, die in geval van gevaar inderdaad zekere voordelen kan hebben. Maar de feiten zullen in de komende maanden, daar ben ik zeker van, sterk spreken voor mijn stellingen en de juistheid daarvan.

Wij beginnen zo langzaamaan reeds wat resultaten binnen te krijgen van de Wessac-bijeenkomst. Ik mag daarop nog niet te ver doorgaan en kan u zeker nog geen overzicht geven van de in de Raad van de Broederschap bereikte beslissingen. Maar wel kan ik u reeds nu verzekeren dat het voorgaande in direct verband staat met krachten die mij tijdens de bijeenkomst reeds opvielen. Volgens mij zal de mens veel meer dan in de laatste tijd resultaten kunnen afdwingen door het bereiken van harmonieën. Aan de andere kant zal de mens door onbeheerstheid echter de vijandschap van mensen, maar ook van elementen, veel sterker en met meer gevolgen ervaren dan tot nu toe. Ik meende dan ook dat het juist is op deze mogelijkheden eens de nadruk te leggen.

Ik kan mij voorstellen, dat er onder u zijn, die nu zouden willen gaan vragen hoe elementalen er dan wel uit zien, of het bijvoorbeeld een soort kabouters en elfjes zijn. Ik kan alleen maar antwoorden: de mens scheidt dergelijke vormen en een elementaal kan zich daarin soms wel

tonen, maar in feite zijn elementalen niet-gevormde kernen van bewustzijn, die in de elementen aanwezig zijn en bewust of pseudo-bewust reageren op invloeden in mens en dier in hun omgeving, waarbij zij bijzonder sterk plegen te reageren op gedachtenuitstralingen. Veel meer kun je daar redelijk niet over zeggen.

Geesten zullen in de komende tijden ook een grotere rol spelen. Maar hoe u zich deze geesten nu voor moet stellen, of hun vorm die van een vroeger bestaan op aarde is, dan wel iets anders, is eveneens in het algemeen bijzonder moeilijk te definiëren. Wel kan zonder meer tot de mens worden gezegd: Harmonie is zonder meer het sterkste wapen wat je hebt in deze tijd. Voor degene, die een wereld ziet waarin hij zich niet thuis kan voelen, zou zelfs moeten worden gesteld: huil met de wolven in het bos, terwijl je rustig verder gaat vanuit jezelf, hetgeen je juist acht, verder waar te maken. Alleen zo bereik je iets.

Wat mij aan het einde van mijn betoog brengt. Ik wil graag horen, of u daarop nog iets te zeggen of te vragen hebt.

Vraag: U spreekt over de lichtkleuren. Waarmede krijgen wij te maken? Treedt er geen geel licht op?

Antwoord: Wij hebben voorlopig te maken met blauw licht, waarna een tijd aanbreekt van een niet gelijk sterk blijvend wit licht, waarin flarden van rood de tendens dreigen te bepalen. Er zijn in de komende tijd steeds wel weer kleine gele en blauwe perioden aan te duiden, maar mijns inziens zullen zij grotendeels door het momentum, dat in de afgelopen en nog komende rode perioden is ontstaan, zodanig overvleugeld worden, dat geen werkelijk kenbaar resultaat daarvan voorlopig verwacht mag worden. Op het ogenblik heeft u een korte periode van het geel licht. Maar daar dit hoofdzakelijk levenskracht betekent, zal het op het verloop van het wereldgebeuren geen invloed hebben. Mede daarom heb ik deze kleur tijdens de behandeling van mijn onderwerp niet genoemd, evenals ik ook weinig of geen aandacht besteedde aan de optredende werkingen van het witte licht. Gezien mijn onderwerp behoeft u dit niet te verbazen. U moet in de lopende periode een steeds fellere reactie van de wereld op uw innerlijke gedachten en reacties veronderstellen. Deze laatsten beheersen dus uw mogelijkheden naar buiten toe. De rode invloed zal daarentegen de wereld buiten u, zoals u deze beleeft, haar sfeer en ontwikkeling geven.

Vraag: Is dit geen kwestie van bewustzijn?

Antwoord: De wijze, waarop men dit kan gebruiken en beseffen is ongetwijfeld een zaak van bewustzijn en als zodanig steeds persoonlijk. Daar de over het geheel werkende tendenzen echter gemiddeld de gehele mensheid zullen beroeren, kan geen algemene regel worden gegeven. Het resultaat van uw werken met deze regels is uit de aard der zaak afhankelijk van de wijze waarop elke mens afzonderlijk reageert en hierbij speelt bewustzijn een grote rol. Zoals zelfs de toepassing van de eenvoudige regels, die ik u gegeven heb, afhankelijk is van uw persoonlijke beheersing, uw besef, uw realisatie van de werkelijkheid in de wereld en kennis van eigen wezen. In feite dus van bewustzijn en bewustwording.

Vraag: Wanneer kunnen wij een bekend worden van de Wessacbesluiten verwachten?

Antwoord: Ik meen dat dit op zijn vroegst in de helft van de volgende maand zal gebeuren. De Wessacplechtigheid heeft ditmaal namelijk hoofdzakelijk invloeden kenbaar gemaakt, aan de hand waarvan slechts zeer algemene richtlijnen kunnen worden ontnomen. Besluiten en richtlijnen, die voor u van direct belang kunnen zijn, zullen dus eerst kunnen worden gegeven, wanneer het zogenaamde referaat van de Grote Raad teneinde is gekomen. Dit omvat mede een consult met enkele van de grootste entiteiten, die ooit als mens leefden. De krachten, die tot uiting kwamen, geven een zodanige tendens tot omwentelingen aan, dat de Grote Raad zich eerst heel goed zal moeten bezinnen op de houding, die zij aan zal nemen en de mogelijkheden, waarover zij onder deze omstandigheden zal kunnen beschikken. Ik kan u natuurlijk wel enkele algemene gegevens verstrekken, maar deze stroken met hetgeen wij reeds als verwachting voor dit jaar hebben gegeven en wel zodanig, dat een verder uitwerken daarvan op dit ogenblik neer zou komen op het herhalen van punten, die wij u reeds eerder hebben medegedeeld. Gegevens, die voor u van belang en werkelijk nieuws zijn, kunnen nog

niet worden gegeven en daarom lijkt het ons beter, zeker in openbare vergaderingen, met het uitwerken van de kracht en de hierin liggende noodzaken en mogelijkheden, even te wachten.

Vraag: Als ik u goed begrijp, kunnen wij tussen juni en oktober grote natuurrampen verwachten in Frankrijk?

Antwoord: Dit blijft niet tot de genoemde periode beperkt. U kunt in de komende tijd in Frankrijk onder meer verwachten (voornamelijk in zomer en najaar), zover het genoemde feiten betreft, slagregens met als gevolg overstromingen, aardverschuivingen, grote branden als bosbranden van meer dan abnormale omvang, explosies op publieke terreinen enzovoorts. Wat Parijs zelf betreft, deze stad zal waarschijnlijk in het late najaar worden getroffen door water, waarbij publieke voorzieningen (gasleidingen, riolen, metro misschien, want precies kan ik u dit nu niet meteen zeggen) grote moeilijkheden veroorzaken. De aanloop van dit gebeuren ligt half september aanstaande. U neemt het gestelde zeer letterlijk. U moogt dat ook rustig doen, wanneer u er rekening mee houdt dat er altijd een factor van onzekerheid blijft bestaan, voornamelijk bij het bepalen van een tijdstip. Wij vermelden dit steeds mede of geven onze verwachtingen voorwaardelijk. Ik hoop dat u ook dezen letterlijk zult nemen.

Waarmede de vragen zo ongeveer voorbij zijn. Ik heb u in het voorgaande een beeld willen geven van mogelijkheden, die reeds vandaag in feite bestaan. Het zijn mogelijkheden, waarvan u in de toekomst voor eigen welzijn en voor anderen vele malen gebruik zou moeten maken, naar ik meen. Daarom raad ik u dit onderwerpje niet alleen als een gezellig praatje te zien, maar, of u er nu in gelooft of niet, dit betoog op schrift enkele maanden te bewaren. Wanneer u de conflicten en onevenwichtigheden, waarvan ik sprak, ziet ontstaan, moet u de kleine regels en aanwijzingen die ik u gaf, nog eens nalezen. Dit zal u ongetwijfeld helpen bij het oplossen van de vele problemen, die ik voor de wereld, zelfs voor Nederland, voorzie.

Dan is er nog een punt, dat slechts gedeeltelijk met mijn onderwerp samenhangt, maar waarop ik hier toch nog even wil ingaan.

In de komende periode (en dit is meer dan zes maanden, waarschijnlijk zelfs veel meer dan een jaar) kan een zeer sterke wisselwerking ontstaan tussen de wereld van de mensen en de astrale wereld. Het kan van belang zijn, daar deze werelden dicht bij elkaar schijnen te komen. Hiermede krijgen wij een versterking van de werking van het menselijke denken, dat in de astrale wereld tot vorm wordt. Omgekeerd zullen de dan bestaande astrale vormen meer dan normaal inwerken op het menselijk gedrag enzovoorts. Vooral de mens die daarop niet verdacht is, zal hiervan de gevolgen ondervinden. Zolang je als mens jezelf op harmonie weet te baseren, zullen die invloeden niet al te veel betekenen. Op het ogenblik echter, dat je innerlijk disharmonisch bent, bestaat de mogelijkheid dat men door met de disharmonie verbonden astrale werkingen wordt voortgedreven, zonder dat men voldoende houvast kan vinden in de feiten om zelf nog in te grijpen en eigen inzicht of eigen wil weer te doen domineren.

Ook hierbij kunnen de gegeven regeltjes van dienst zijn. Zij zijn zelfs bruikbaar om een afscherming te vinden tegen invloeden, die het Ik benaderen, zonder dat dit Ik daardoor reeds geheel wordt gedomineerd. Want wanneer u harmonisch weet te zijn, hebt u zich voor alle ongewenste inwerkingen uit de astrale sfeer in wezen reeds afgeschermd. Wees in de komende tijd niet bang of boos, wanneer er in uw omgeving opeens allerhande vreemde dingen gaan optreden. Probeer na te gaan hoever en waar u daarmede harmonisch kunt zijn. Zoek de voor u goede, aanvaardbare kanten der verschijnselen te ontdekken en stel u in op zo groot mogelijke harmonie daarmede, zodat u bewust met dergelijke invloeden kunt werken. U zult ontdekken dat de schijnbare gevaren en onredelijkheden mee zullen vallen.

Het staat echter wel vast dat de paranormale invloeden (of voor degenen, die daarvan niet willen weten 'het toeval') in de komende periode een steeds grotere rol zullen gaan spelen. De mens die zich aan deze invloed, dit toeval, overlevert en zich maar laat drijven op de golfslag van het onbegrepen bestaan, zal niets bereiken. De mens die bewust is, heeft een doel en wil vooruitkomen. Vooruitgaan betekent heel vaak: eerst beseffen welke stromingen er rond het

Ik bestaan, welke mogelijkheden er nu bestaan. Want men zal in deze periode alleen verder kunnen komen, wanneer men bewust leert kiezen uit het mogelijke. Men moet uitgaan van een zo groot mogelijke harmonie met het bestaande plus een gerichtheid op eigen beseft doel. Ik hoop u met dit alles van dienst geweest te zijn. Voor anderen zal dit alles misschien nog ter sprake worden gebracht. Zeker is dat u aan deze aanwijzingen in de komende tijd veel kunt hebben. Probeer dus er werkelijk iets mee te doen. Wij, in de geest, zien nu eenmaal niet graag dat de mensen uit hun bewustwordingsgang los worden geslagen, omdat zij zichzelf en de wereld waarin zij moeten leven, niet meer voldoende weten te beseffen en te bedwingen. Hiermede dank ik u voor uw aandacht.

VROLIJKE ESOTERIE

Goedenavond dames en heren - vrienden, bedoel ik.

Het is mij nog wat vreemd hier, maar daarop moet u maar niet te veel letten. Voor mij is het ook altijd zo geweest: je staat voor een geheel nieuw publiek en vraagt je af: wat is dit eigenlijk voor een zaak. Want ook ik moet wennen. Ik zal proberen niet te veel te vervallen in mijn oude routine, daar horen namelijk in het begin wat mopjes bij, zo in de stijl van: "Laatst hoorde ik een neger zingen "I hate to see that evening sun go down". Ik begreep onmiddellijk, dat die man van beroep nachtwaker moest zijn ...." Zo was ik op aarde gewend te werken en dat plaatst mij voor wat moeilijkheden, nu ik moet gaan spreken over geestelijke ontwikkeling. Dat is iets, waarvan ik wel het een en ander heb meegemaakt, zoals u kunt begrijpen, maar niet veel over placht te denken en te spreken. De afstand is wel heel erg groot tussen de Bühne, waarop je tijdens je leven staat en het grote toneel, waarop je terecht komt wanneer je doodgaat. Ik heb nooit gedacht dat het zo zou zijn.

Ik heb altijd gedacht: wees vrolijk, breng een zonnetje onder de mensen en de rest komt best voor elkaar. Maar zelfs op aarde bleek dat niet geheel te kloppen. Toen was het zo ver en daar stond ik: geen publiek. Grappen vertellen, maar niemand om mee te leven, naar mij te luisteren en te lachen. Ik een liedje zingen. Geen reacties. Dan denk je ook eerst: wat een saaie boel. Op het laatst heb ik toch maar geprobeerd door het voetlicht heen te kijken en zag zo hier en daar een paar geesten. Toen voelde ik wel dat er iets aan de hand was en informeerde ik of ik nu in de hemel was of in de hel. Ik kreeg ten antwoord: ongeveer halverwege, precies zoals je verdiend hebt. Na enig denken kon ik daar wel enigszins inkomen. Moeilijk was het wel voor me.

Maar wat moet ik daarover nog uitwijden? Het is een eigenaardige situatie. Uit je leven dood. Leren en dan sta je opeens weer tegenover de mensen in een geleend kostuum (pardon, lichaam) en moet hen nu eens vertellen wat er aan de hand is. Je vraagt je af waarmee je moet beginnen. Wijntje en trijntje misschien? Ik begon met trijntje en ben uitgescheiden met wijntje. Het heeft mij veel moeilijkheden bezorgd, maar ik heb toch niet het gevoel dat dit in zijn geheel mijn geestelijke bewustwording erg gedrukt heeft. Ik geloof aan de andere kant dat er vele dingen zijn die ik op aarde van minder belang achtte, die mij van voorbijgaande aard leken te zijn, maar mij geestelijk, achteraf gezien, een hele duw naar beneden hebben gegeven. De laatste tijd van mijn leven en de overgang zijn voor mij een erg lastige periode geweest.

Maar laat ik u niet langer met mijn persoonlijke zaken lastigvallen en proberen te doen waarvoor ik gekomen ben. Het jammere is dat ik terugval in mijn oude gewoonte. Als ik eenmaal op een Bühne sta, valt het mij moeilijk mijn mond te houden. Het is wel eens zo erg geweest, dat er aan beide kanten van het toneel mensen stonden met een wandelstok om mij er af te sleuren. Maar ik bleef veilig in het midden en kon dan nog doorpraten. (Gelach). Dat is prettig. Ik heb kennelijk weer een beetje contact met mijn publiek. Ik kan er natuurlijk mijn geit niet meer bij gaan halen, die tijd is voorbij. Wij moeten proberen te spreken over geestelijke zaken. In de eerste plaats vraag ik mij dan af of er op aarde een mens is, die

werkelijk weet wat een geest eigenlijk is. Eerlijk gezegd, wanneer je de uitlatingen van de mensheid op aarde beziet, twijfel ik daaraan nogal eens. Vooral wanneer je de uitlatingen neemt van diegenen, die zich met 'de geest' bezighouden. Het meeste wat zij zeggen en denken is onzin, behalve u natuurlijk, want u bent vanavond werkelijk een prettig publiek. Vindt u dat ik wat uit de stijl val? Maar zo is mijn stijl altijd geweest: niet al te deftig, maar zo van jongens-onder-elkaar. Maar tegenwoordig zou dat niet meer zo pakken, vrees ik. Het is uit de tijd. Een van de weinigen, die mij zouden kunnen waarderen, zou waarschijnlijk Heintje zijn. Die is zelf ook uit de tijd, alleen weet zij het nog niet. Juist. U kent haar. Echt zo een brokje vrouwelijk artistiek gevoel in het vierkant.

Maar ik moet terug naar meer geestelijke zaken. Ik vind het jammer, maar in de stof gekomen, zit mij de stoffelijke gewoonte weer in de weg. Laat ik beginnen te zeggen dat vele mensen aan geestelijke bewustwording denken op een zwevende manier. Zoiets als een hemelse Graf Zeppelin. Maar in feite is geestelijke bewustwording alleen maar een kwestie van: gebruik je ogen en kijk naar de waarheid. Nu is de waarheid niet aangenaam om te zien. Vooral de waarheid omtrent jezelf valt niet mee. Maar wanneer je de waarheid eenmaal kunt aanvaarden, is het alsof je wakker wordt. Dan weet je pas wat werkelijk leven is. De meeste mensen zien de wereld en vooral zichzelf liever alleen zoals zij dit zelf wensen. Dit heb ik ook gedaan: ik dronk een halve liter van Schiedam en zag mijzelf als een ideaal en de gehele wereld als een mij aangedaan onrecht. Maar wanneer je werkelijk wilt leven, moet je proberen na te gaan, hoe de zaken werkelijk staan. Want wanneer je eenmaal weet hoe de zaken er werkelijk voor staan, krijg je opeens het gevoel dat je erbij hoort.

Het heeft mij moeite gekost de werkelijkheid te aanvaarden. Ik heb altijd gedacht: ik ben wel de ster, maar ergens hoor ik er niet werkelijk bij. Maar nu behoor ik er wel bij. Dit was het gevolg van het feit, dat ik begon de feiten van het leven te aanvaarden. Dat was pas na mijn dood, maar toch kan ik naar waarheid zeggen: eerst wanneer jij begint het leven te aanvaarden zoals het is, zal het leven ook jou kunnen aanvaarden, zoals je werkelijk bent.

Op aarde wist ik niet veel van esoterie. Ik geloofde meer aan andere dingen, die minder etherisch waren. Nu heeft men mij er veel van verteld. Men noemt de esoterie dus de weg van de innerlijke zelferkenning. Nu vraag ik mij altijd nog af hoe een mens zichzelf kan erkennen. Want wanneer ik degenen zie, die menen zichzelf te kennen, ontdek ik dat zij zichzelf voortdurend misleiden. Er zijn mensen die lopen met een gezicht alsof zij reeds onder de heiligen behoren. Maar kijk dan eens wat zij werkelijk doen wanneer zij menen dat het niet opvalt. Dan kom je tot de conclusie: met al jullie pretentie horen jullie eerder thuis op de mestvaalt. Wanneer je de wereld eenmaal leert te nemen zoals zij is (en dat is moeilijk) durf je voor het eerst ook jezelf zijn in die wereld en kun je met de werkelijkheid contact maken. En dan leer je jezelf kennen.

Het is met de wereld als met een publiek, waar je voor komt te staan. Je moet eerst eens kijken hoe zij reageren. De ene groep wil graag mopjes hebben die wat schuin zijn, anderen willen het wat minder opvallend schuin en er zijn zelfs groepen, waarbij alles fijn moet blijven. Wanneer je opkomt, weet je daarvan eigenlijk nog niet veel. Je moet eenvoudig trachten met de mensen contact te krijgen en ze langzaam los te krijgen, mee te krijgen. Zo is het met de wereld, volgens mij. Wanneer je tegenover de wereld komt te staan, moet je niet in de eerste plaats denken: wereld hier ben ik. Je moet voorzichtig proberen te begrijpen wat die wereld eigenlijk is, wat je moet doen om contact met die wereld te krijgen. Naarmate je beter contact krijgt met de wereld, ga je meer jezelf begrijpen. Dat komt erop neer dat je steeds weer moet improviseren.

Op de Bühne is dat hetzelfde: je hebt wel een vast repertoire, maar wanneer het erop aan komt, moet je kunnen en durven improviseren en ik heb altijd voldoende vloeibaar improvisatievermogen gehad. Je hebt dan de mogelijkheid de mensen te suggereren, dat wij gezellig jongens onder elkaar zijn. En dat moet je hebben. Ook geestelijk en in de wereld moet je leren, al aanpassende, te improviseren. Dat maakt je tot een ander. Het blijft niet bij een gevoel van contact hebben, maar je verandert zelf. Als je zo met de zaal contact hebt en met

de zaal speelt, zie je de zaal niet werkelijk: het is een verzameling van witte vlekjes en als je heel goed kijkt, zitten op de eerste rijen vaak vetvlekjes. Ik weet niet hoe dat komt, maar ik denk dat een van de redenen is, dat de fauteuils daar groter zijn. Toch krijg je een gevoel, dat je drijft op die onbekende mensen. Je gaat als het ware in de mensen op. Je krijgt een gevoel, dat betekent: ik ben niet alleen meer zoals ik zelf ben. Wat ik ben, is iets wat de zaal en ik samen maken.

In de wereld is het volgens mij net zo. En dat is dan esoterie. Wanneer ik met de wereld samen het leven weet te maken, omdat ik de wereld moet nemen, zoals zij is, maar gelijktijdig tracht om met wat ik kan en ben, tezamen met die wereld iets te zijn, een antwoord te geven op wat ik in die wereld aanvoel, dan zal de wereld mij ook een antwoord geven. Daardoor weet ik dan een ogenblik beter wie en wat ik ben. U zult al wel begrepen hebben dat ik vroeger het liefst van het toneel naar beneden keek. Geen wonder, want de meeste mensen staan graag op een voetstuk. Maar de ervaring heeft mij geleerd dat, hoe hoger het voetstuk is waarop je bent gaan staan, het ook gemakkelijker wordt om eraf te lazeren. Wat ik dan ook persoonlijk op de Bühne en in het leven verschillende keren heb moeten ervaren.

Nu meen ik geleerd te hebben dat je niet boven de wereld of onder je wereld moet gaan staan, maar eenvoudig moet trachten erop te reageren alsof je midden tussen de mensen in staat, zelfs al sta je in feite op een toneel. Je maakt een babbeltje met a, een grapje voor b en zingt een liedje voor c. Je loopt in de geest tussen de mensen door, zelfs al blijf je boven op de scène. Als mens blijft je ergens leven in je persoonlijke bestaantje. Maar dat mag geen afstand scheppen tussen jou en de anderen. Je moet de grapjes maken voor a, spreken met b of liedjes zingen, omdat c dat zo leuk vindt. Dan geven de anderen je hun reactie in ruil. Dan gaat het besloten eigen wereldje open en wordt de werkelijkheid zichtbaar. Dan kun je werkelijk leven en heb je geen behoefte meer aan al die fantasieën.

Misschien zegt u nu, dat is toch geen esoterie; daar had ik mij heel wat anders van voorgesteld. Maar wat wilt u? Ik heb eens een dominee meegemaakt, die voor humorist speelde en dat ging ook helemaal niet. Toen die man een goede mop meende te vertellen, had hij het zo gedaan, dat de aanwezigen niet begonnen te applaudisseren, maar een psalm aanhieven. Met die dingen moet je rekening houden. Ik heb mijzelf gezegd: je krijgt nu eindelijk de kans om op aarde eens iets te gaan vertellen en dat nog wel in het Haagje, dat je zo goed kent. Rotterdam was natuurlijk ook gezellig en Amsterdam evenzeer, maar ik mag toch wel zeggen dat ik in mijn tijd door menige Haagse straat heb gelaveerd.

Ik meende er goed aan te doen deze eerste maal maar zoveel mogelijk mijzelf te blijven. Ze hebben mij gezegd: je moogt eens een proef maken, dan kun je eens zien hoe dat gaat. Ga dus maar eens naar dat medium toe, wij hebben op het ogenblik toch niets beters.... Ik heb natuurlijk gezegd: dank u wel heel beleefd. Vroeger had ik dat zeker niet genomen. Dan had ik gezegd: wanneer ik niet boven aan de rol sta, treed ik niet op. Maar nu dacht ik: laat ik er maar eens gaan kijken en proberen iets weg te geven, een filosofietje weg te geven en zo.

Maar mijn filosofietjes komen nog altijd weer neer op de eenzaamheid van de mens. Vreemd. Misschien hebt u de mensen wel eens gezien, die met lange gezichten in de zorgen schijnen te zitten. U meent misschien, iemand heeft ze lief of, die hebben een grote familie. Maar niets daarvan: de anderen hebben hen, en zijzelf hebben niets behalve de illusie dat zij wat zijn. Die mensen zitten dan op een gegeven ogenblik na te denken en vragen zich af, waar was mijn leven eigenlijk goed voor? Hoe tragisch en hoe treurig was het toch eigenlijk in mijn bestaan. Daar zit ik nu met mijn 27 kinderen (ja, 27, want dergelijke mensen grossieren meestal in kinderen of gevoelens) en nu heb ik alleen nog maar hoop op de hemel. Wat de zaak tot een hopeloos geval pleegt te maken.

Ik spreek uit ervaring wanneer ik beweer dat dergelijke mensen alleen zichzelf zien. Zij zien hun kinderen niet, zij zien de vrouw niet waarmee zij geleefd hebben, zij zien niet wat zij in de wereld gedaan hebben. Zij kijken alleen maar naar de erkenning, die hun naasten en de wereld hen hebben gegeven. En wie alleen maar kijkt naar de erkenning van de wereld, dan

krijgt hij altijd te weinig. Wanneer je erkenning van de wereld wilt hebben, moet je liegen en bedriegen en niet denken aan wat je daardoor zelf bent.

Maar er zijn maar weinig mensen die werkelijk goed kunnen liegen en bedriegen. De meesten gaan te ver. En zodra het opvalt, zal niemand hen meer geloven. Zelfs niet meer als zij de waarheid spreken. Dat is de grootste ellende in de politiek, weet u dat? Trouwens, de mensen reageren toch vreemd. Wanneer een generaal altijd maar weer met zijn sabel loopt te rammelen, zeggen de mensen: kijk hem eens lief spelen. En pas wanneer de kanonnen beginnen te bulderen, vragen zij zich af: zou hij misschien toch niet echt gespeeld hebben?

Kort en goed, ik meen geleerd te hebben dat de eenzaamheid van de mensen hoofdzakelijk voortkomt uit hun onvermogen te leven met de werkelijkheid. Ook die werkelijkheid is natuurlijk een vorm van toneel. Wat dat betreft, de grootste en beste comedianten tref je zeker niet aan op de Bühne. Maar ik zal het een mens niet kwalijk nemen dat zij een beetje comédie spelen. Zolang zij maar weten wat zij zelf betekenen, wat de wereld rond hen in feite is. Maar de meesten willen de werkelijkheid niet zien, denken alleen aan de comédie die zij opvoeren als werkelijkheid en bedonderen in feite niemand meer dan zichzelf.

Ik heb een schone jongeling gekend van goede familie, die zo verwaand was, dat hij, wanneer hij een meisje kuste, zei: houd je ogen open, schat, dan kan ik tenminste mijzelf zien in je ogen. Stel je zo een jongeling eens voor, die het kussen onderbreekt, omdat hij in haar ogen heeft gezien, dat zijn lok verkeerd valt. Dat is geen manier van doen. Je moet juist denken: hier is een ander levend wezen. Wat betekenen ik voor dit wezen? En geestelijk zul je niet verder komen zolang je je afvraagt: "hoe zie ik er uit voor die ander?", maar wel wanneer je je afvraagt, "hoe zie ik die ander?" Want dan pas begint je contact met de wereld iets van de werkelijkheid te reflecteren. In het begin leef je dan tussen karikaturen, maar opeens vind je daarachter dan de werkelijke menselijke achtergrond.

Dan spreekt de ziel achter alle uiterlijkheden, waarin wij op vaak belachelijke wijze allen plegen te leven. En zodra dit het geval is, leef je werkelijk. Dan ben je bewust. Dan zijn wij misschien niet zo vroom als wij zouden willen zijn en misschien ook niet zo breed van opvatting als wij zouden willen zijn, maar dan zijn wij niet meer stilstaande poelen van zelfverheffing. Dan kom je innerlijk in beweging en kun je zeggen: Ik groei!

Ik heb vroeger wel eens gedacht, een mens is als een plant: zorg dat hij voldoende mest krijgt en besproei hem regelmatig en het zal wel gaan. Ik heb mijzelf dan ook vaak rijkelijk besproeid. Helaas met alcohol en niet met de voor geestelijke vruchtbaarheid alleen belangrijke ervaringen van het leven. Wie geestelijke ontwikkeling zoekt, vrienden, moet de werkelijkheid zoeken. Hij zoekt niet alleen naar God in de medemens, maar zoekt vooral naar de mens in de mensen. Hij zoekt niet alleen de oplossing van de raadselen van de natuur - zoals velen, al weet ik niet goed waarom, of het moet zijn, dat zij dol zijn op puzzelen - maar aanvaarden de natuur, zoals zij is, zonder te veel te worstelen met de z.g. raadselen. Op het ogenblik, dat je de mensheid en de natuur gewoon leert beleven en vandaaruit probeert zelf iets te zijn, zul je uit de mensheid die ervaringen krijgen, die je van node hebt. Dan bloei je geestelijk open en krijg je een begrip dat steeds groter wordt. Niet alleen, omdat je de wereld beter leert zien, maar ook omdat je je eigen plaats in die wereld beter gaat beseffen.

Ik vrees dat als geestelijke lering mijn optreden nog niet zozeer is geslaagd. Maar ik hoop dan maar, zoals menig humorist, dat u achter de grap de tragedie hebt gevoeld. Ons bestaan is, volgens mij, vaak een grap en een tragedie tegelijk. Wij moeten leren beide aspecten gelijktijdig te aanvaarden en als één geheel te beleven. Daarmede geef ik dan nu maar snel het woord over aan degene, die mij zomaar, zelfs zonder introductie, dit podium heeft opgestuurd. Ik dank u voor uw aangenaam gehoor en hoop dat ik u niet gestoord heb. En dank u zeer voor het applaus. Dat is de ware balsem voor de kunstenaar. Het was mij zeer aangenaam en ik hoop u nog vaak te mogen zien.

Zo vrienden.

Dat was dan iemand, die velen onder u misschien nog bij naam zouden kennen. Iemand die op zijn wijze graag mee wil werken aan de bewustwording van de mensheid. Ik kan maar al te goed begrijpen dat het hem moeilijk was tot u te spreken en dat hij vooral moeilijkheden heeft ondervonden in zijn pogen zijn stijl aan de gelegenheid aan te passen. Aan de andere kant (en hij zal mij niet kwalijk nemen dat ik dit zeg) is het voor u misschien interessant om te zien hoe je steeds weer, wanneer je terugkeert van onze wereld naar de uwe, vervalt in oude gewoonten, oude maniertjes, en zelfs al heb je een instrument, waarin je het oude Ik niet geheel kunt uitdrukken, je toch niet aan de figuur, die je eens was, geheel kunt ontworstelen.

Misschien mag ik hierover nog iets zeggen, voor wij de bijeenkomst gaan besluiten. Overgaan is overgaan met een herinnering. Hoe belangrijker je jezelf hebt gevonden en je eigen figuur hebt gevonden, hoe sterker de herinnering daaraan ook een rol zal blijven spelen in je latere bestaan. Een terugkeer met alle goede wil en alle behoefte om meer te zeggen, wordt dan vaak overspeeld door dit beeld van het aardse Ik. Zo belangrijk is eigenlijk dat wat je op aarde bent. Niet omdat het zo blijvend is, maar omdat het vaak voor langere tijd een stempel zal drukken op je uitingen in de geest en op de mogelijkheid met de wereld van de mensen weer in contact te komen.

Onze vriend van zoëven heeft zeker in de afgelopen tijd zichzelf heel wat beter leren kennen. Hij is geestelijk heel wat verder gekomen dan u uit het betoog zelf misschien op zou maken. Maar ergens staat ook hier nog tussen de mogelijkheid die er geestelijk is en datgene wat men kan zijn wanneer men de aarde benadert, als een grens hetgeen men geweest is. Daarom zou ik u willen zeggen: laat ons vooral de eigen belangrijkheid op aarde niet te veel overschatten. Je bent zo snel geneigd om als mens datgene wat je bent, als persoonlijkheid en zelfs als gestalte, belangrijker te noemen dan alles wat er in je leeft.

Toch is in werkelijkheid je gevoelsleven heel wat belangrijker dan alles wat je bent naar buiten toe. Jezelf leren kennen is daarom op aarde vooral ook doordringen in de eigen gedachtewereld. Zolang je eigen uiterlijkheden stelt tussen de wereld van gedachten en besef en datgene wat je in je wereld waar wilt maken, zul je nooit gelukkig en harmonisch kunnen leven. Wat meer is, je raakt ergens geïsoleerd van de werkelijkheid en van God. Dit is geen predicatie, doch is slechts een vaststelling. Hoe meer ik bezig ben om mijzelf een vorm, een gestalte, een persoonlijkheid, aan te meten, die in mijn ogen alles domineert, hoe minder plaats er in mij blijft voor de aanvaarding van een minder vormkennende kracht. Ook al is die kracht de werkelijkheid van het wezen van het leven voor mij en neem ik zelfs aan dat deze kracht mijn gehele leven zou moeten beheersen.

Ik hoop dat u begrepen hebt wat u zo even hebt kunnen aanschouwen: een wanhopige poging te spreken over de waarden van de geest, overheerst door de alles overweldigende oude gewoonte van reageren en optreden. U hebt de behoefte aan het applaus misschien beseft. Ook dergelijke dingen kunnen in de geest overwonnen worden. Maar het is beter wanneer je dergelijke eigenschappen reeds nu leert beheersen en op den duur overwinnen. Deze vriend die tot ons sprak, zal ongetwijfeld ook in vele andere kringen gelegenheid krijgen te spreken. Want hij zal moeten leren zich in de stof juist te uiten, daar hij veel te zeggen heeft. Maar allereerst zal hij toch moeten leren zijn gestalte te verliezen. Dit is een proces dat soms vele jaren vergt in uw tijd en soms gaat het zeer snel. Daarvan kun je tevoren zelden iets definitiefs zeggen. Ik weet bijvoorbeeld dat onze vriend, die u kent onder de naam Henri, in rond tien jaren geleerd heeft, een zeer groot deel van zijn vroegere gestalte en persoonlijkheid achter te laten en hiervan alleen nog bewust gebruik te maken wanneer hij meent dat dit zijn werk in de stof ten goede kan komen. Wij mogen daarbij echter niet vergeten dat aan dit alles meer dan 70 jaren in de sferen voorafgingen, waarin hij weliswaar geestelijk werk deed, maar als persoonlijkheid zijn oude aardse gestalte en persoon nog gelijk bleef.

Een dergelijk voorbeeld moet u niet afschrikken. U moet nu niet onmiddellijk gaan denken: wat zal het zo dadelijk moeilijk zijn. U moet alleen zeggen: de maniertjes, waarachter ik mij voor de wereld pleeg te verschansen zijn niet zo belangrijk. Belangrijk is alles, wat ik waarlijk

denk, weet, wat er in mij leeft. Belangrijk is wat ik doe vanuit mijn wezen en niet de wijze waarop ik het doe tegenover anderen. De eerlijkheid waarmede je jezelf leert aanvaarden is voor het bewustwordingsproces van het allerhoogste belang, niet alleen na de overgang, maar zelfs reeds op aarde, wanneer men zoekt naar magische mogelijkheden, naar esoterisch inzicht. Of u, kortgezegd, probeert reeds op aarde een geestelijke bewustwording door te maken.

U zult mij niet kwalijk nemen dat ik dit alles aan het optreden van onze vriend verbind, het zij verre van mij om mijn voorganger met zijn vele goede kanten en grote mogelijkheden ook maar enigszins te bekritisieren. Anderzijds leek het mij goed u te wijzen op de dingen, die hij nu overwint en nog moet overwinnen. Dingen die, zoals u hebt kunnen constateren, hem zeker strijd en werk zullen kosten, maar die u in uw eigen leven reeds nu, op uw stoffelijke wereld, kunt gaan beseffen en leren overheersen.

Ik zal nu sluiten met de bekende improvisatie.

Magiër, Bühne, autoriteit.

"De autoriteit is de magiër van het onverstand, die voortdurend in openbaarheid zijn goocheltrucs ten beste geeft."

Autoriteit, o groot gezag
hoe zien ooit allen die u knielen
het schavielen van het onvermogen
dat u steeds weer breekt, dag na dag?

O groten van dees aard,
gij, magiërs van 't woord
hoe hebt gij met uw leuzen de mensheid vaak bekoord
en later om doen komen!
Laat de mens, die uit dromen wil ontwaken, tot werkelijkheid beseffen, hoe de wereldstrijd een Bühne is
waarop onwaarheid steeds wordt voorgedragen
omdat de mens de waarheid van zijn zijn, een diepe pijn van onvermogen, nog zelve niet wil dragen.

Spreek niet autoritair, laat ver van u het spelen met macht en kracht (? Red.)
Gij, die tracht u zelve te begrijpen en eeuwigheid wilt zijn,
die eeuwige kracht doet gaan vanuit het eigen wezen en rein als licht wilt stralen
leert wel: het is niet een Bühnespel, maar de magie van werkelijkheid
waaruit het goddelijk licht tot mens
en van de mens tot sfeer en mens
zelfs tot in het diepste zijn kan dalen.

Wie comédie speelt en eigen toneelspel wil zien als werkelijkheid gaat eraan ten onder. Wie zichzelf ziet als perfecte uiting van weten of gezag, schiet te kort en gaat ook hieraan ten onder.

Goedenavond.

d.d. 17 mei 1968